

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยการพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
ชั้นปีที่ 1 โดยใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วย
การนำตนเองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทาง
การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลัง
ได้รับการสอน โดยใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทาง
การอ่านอย่างมีวิจารณญาณกับลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1

สรุปผลการวิจัย

1. นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
ในระดับปานกลาง เฉลี่ย 148.76 คะแนน

2. นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้
ด้วยการนำตนเองมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการทดลองในครั้งนี้ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. จากการศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูงชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพพบว่า นักศึกษามีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจจะเนื่องมาจาก นักศึกษาตอบแบบสอบถามในแนวเป็นกลางเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อตนเองมากนัก จากผลที่ปรากฏขึ้นเช่นนี้อาจจะมีสาเหตุมาจากผู้สอนไม่ได้ให้ความสนใจกับนักศึกษาถึงการเรียนการสอนตามวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และสาเหตุอีกประการหนึ่งก็คือ นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้ถูกส่งเสริมให้รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองมาก่อนจึงทำให้ผลปรากฏออกมาเช่นนี้ ซึ่งสอดคล้องกับ สุภมาส ทองใส (2536) ที่ได้ศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนนอกระบบโรงเรียนประเภทอาชีวศึกษา ผลปรากฏว่าลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง และจุฑารัตน์ วิบูลผล (2539) พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ถ้าหากว่ามีการวัดลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองก่อนและหลัง ได้รับการเรียนการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองแล้ว ผู้วิจัยคาดว่าคะแนนเฉลี่ยลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาจะสูงขึ้นและอาจจะอยู่ในระดับมากก็เป็นไปได้ เนื่องจากลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองนั้นเป็นลักษณะที่สามารถพัฒนาได้สูงสุดในสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อกัน เพราะในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วัดลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองก่อนการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเรียนการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ซึ่งเป็นไปตามแนวความคิดของวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองนั้น กุกลีเอลมีโน (Guglielmino, L.M., 1977:34) ที่กล่าวว่า “การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นคุณลักษณะที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางจิตวิทยาสามารถพัฒนาได้ และมีโอกาสเกิดขึ้นสูงสุดเมื่อมีการจัดสภาพการเรียนที่ส่งเสริมกัน” งานวิจัยของคณาพร คมสัน (2540, หน้า 38) ที่เห็นว่าการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นลักษณะที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตที่มีประสิทธิภาพช่วยให้ผู้เรียนมีความตั้งใจสูงมีแรงจูงใจสูง มีความยืดหยุ่นมากขึ้น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการปรับพฤติกรรมทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้รู้จักเหตุผลรู้จักการวิเคราะห์ ปรับวิธีการแก้ปัญหาของตนเอง จัดการกับปัญหาได้ดีขึ้นยาวนานขึ้นทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน นอกจากนี้วิธีการเรียนยังสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล สอดคล้องกับพัฒนาการทางจิตวิทยาและธรรมชาติของมนุษย์ รวมทั้งพัฒนาการใหม่ ๆ ทางการศึกษาที่เน้นผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการศึกษาในขั้นพื้นฐานที่จะต้องมีการเตรียม ผู้เรียนให้มีประสบการณ์ในการเรียนรู้ในรูปแบบนี้เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. จากผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชันปีที่ 1 หลังเรียนการสอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของคณาพร คมสัน (2540) ที่พบว่า ภายหลังจากใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองพบว่าผลการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีคะแนนเฉลี่ยสูงซึ่้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับ รจนา คำเนิงผล (2542) ที่พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความสามารถในการเขียนเรียงความภาษาไทยสูงซึ่้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองนั้น มีขั้นตอนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างเต็มที่ เริ่มตั้งแต่เป็นผู้วางแผนการเรียน การกำหนดเป้าหมายการเรียนตามความสามารถของตนเอง ทำให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียนรู้ นอกจากนี้การที่ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ หลากหลายทำให้ได้รับความรู้เพิ่มเติม และได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ โดยมีบันทึกสัญญาการเรียนเป็นเครื่องมือในการควบคุมนักเรียนให้ปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ ตามที่ตกลงในสัญญาการเรียนที่ทำได้ นอกจากนั้นยังได้แลกเปลี่ยนความรู้กับครูและเพื่อนทำให้ได้รับความรู้เพิ่มเติมและได้เปรียบเทียบข้อมูลของตนเองกับเพื่อนเป็นการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์จนสามารถคิดได้อย่างมีวิจารณญาณในที่สุด

เมื่อตรวจสอบสัญญาการเรียนของนักศึกษพบว่า การเลือกรูปแบบการทำงานและการตั้งเป้าหมายการทำงานของผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณต่ำแตกต่างกับผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงและปานกลางกล่าวคือ ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านต่ำกำหนดเป้าหมายที่ไว้โดยละเอียดเพื่อที่จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้โดยง่าย จึงสามารถทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายการทำงานได้ง่าย ส่วนผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและปานกลางจะตั้งเป้าหมายเป็นองค์รวมไม่แบ่งแยกเป็นรายละเอียดปลีกย่อยจึงส่งผลให้ไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ สอดคล้องกับแบนดูรา (Bandura, 1977:161-165) กล่าวว่า การตั้งเป้าหมายเป็นวิธีการที่ทำให้งานยากและซับซ้อนมีความง่ายขึ้น การจำแนกเป้าหมายใหญ่ออกเป็นเป้าหมายย่อยแล้วทำให้บรรลุเป้าหมายทีละส่วนก่อน จะทำให้มีความพอใจและแรงจูงใจในการจะทำให้บรรลุเป้าหมายเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ผู้ที่อยู่ในกลุ่มต่ำจะอยู่ในความสนใจครมมากกว่าผู้ที่อยู่ในกลุ่มสูงและปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ โกรว์ (Grow, 1991:144) เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ว่า ครูต้องใกล้ชิดและคอยช่วยเหลือผู้ที่มีความสามารถอยู่ในระดับต่ำมากกว่าผู้ที่มีความสามารถในการนำตนเองสูง

ข้อมูลบันทึกสัญญาการเรียนยังแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนเลือกรูปแบบการทำงานแบบเดี่ยว แบบคู่ และแบบกลุ่มซึ่งแสดงให้เห็นถึงโอกาสในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ซึ่งส่วนใหญ่จะเลือกรูปแบบ

การทำงานแบบคู่หรือกลุ่ม เนื่องจากผู้ที่อยู่กลุ่มสูงและปานกลางสามารถช่วยเหลือผู้ที่อยู่กลุ่มต่ำได้ อย่างไรก็ตามผู้เรียนที่เลือกรูปแบบการทำงานแบบเดี่ยวแล้วก็ยังไปขอคำปรึกษาจากเพื่อนที่ทำงานเป็นกลุ่มอยู่เช่นกันแต่ก็ยังเป็นไปตามหลักการของวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ที่ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูหรือเพื่อนได้

จากการพิจารณาความคิดเห็นของนักศึกษาส่วนใหญ่พอใจและต้องการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ได้มีโอกาสกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนได้ทราบถึงขอบเขตของงานที่ตนเองจะต้องรับผิดชอบ มีความเต็มใจในการทำงานมากกว่าการถูกบังคับให้ทำ และนักศึกษายังเห็นด้วยกับการประเมินตนเองก่อนการเรียน เพราะทำให้ผู้เรียนทราบว่าควรพัฒนาตนเองในด้านใดอย่างแท้จริง รวมทั้งการอภิปรายท้ายคาบเรียนทำให้นักศึกษาได้รับประโยชน์มากและให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าสามารถนำวิธีการเรียนนี้ไปประยุกต์ใช้กับวิชาอื่นได้

3. จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณพบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับจุฑารัตน์ วิบูลย์ผล (2539) ที่พบว่าลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามแนวคิดของดอนนา ลีช โคลด์ (Donna Leach Cloud, 1991 : 4170) ที่กล่าวว่าระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความสัมพันธ์กันในทางบวกกล่าวคือ ผู้ที่มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะสามารถเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการเรียนด้วยเช่นกัน

ถึงแม้ว่าจะแนบลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก็ตาม แต่จากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองนี้ นักศึกษาบางส่วนที่เคยชินกับการเรียนการสอนที่ไม่ต้องคิดหาวิธีการเรียนเองแต่สามารถบรรลุเป้าหมายการเรียนด้วยวิธีที่ครูคิดและบอกให้นักศึกษา จึงเห็นว่าวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นวิธีการเรียนที่ยุ่งยากและลำบาก เพราะจะต้องทุ่มเททั้งกำลังกายและเวลาเป็นอย่างมากในการเรียนการสอนด้วยวิธีนี้ ทั้งนี้อาจจะมีสาเหตุมาจากผู้วิจัยไม่ได้ส่งเสริมให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากเท่าใดนัก จึงทำให้นักศึกษาไม่เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอย่างแท้จริง คอนเฟซเซอร์ (Confessore, 1991 อ้างใน คณาพร คมสัน) กล่าวว่า ผู้ที่เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้ดีจะต้องมีความสมดุลกันระหว่างองค์ประกอบ 6 ประการ ได้แก่ ความปรารถนาที่จะมีทักษะและข้อมูลหรือเจตคติที่เหมาะสมจะจูงใจความคิดริเริ่ม การมีแหล่งข้อมูลความรู้ ความเพียร ความมั่นใจในทักษะการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานของตนเองและการรับรู้ตนเองว่าเป็นผู้เรียนตลอดชีวิต จะเห็นได้ว่าจากปัญหาข้างต้นนักศึกษาไม่มีความปรารถนาที่จะมีทักษะและข้อมูลหรือเจตคติที่เหมาะสมจะจูงใจไปว่าต้องการอะไร ทำให้เป้าหมาย

ของการปลูกฝังลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองบกพร่องไป และสาเหตุอีกประการหนึ่งคือช่วงระยะเวลาในการเก็บข้อมูลอยู่ในช่วงของก่อนการสอบปลายภาค การศึกษาและนักศึกษาเห็นความสำคัญของการสอบปลายภาคมากกว่าจึงทำให้มีข้อจำกัด อีกทั้งเวลาในการเก็บข้อมูลมีอยู่อย่างจำกัด จึงไม่สามารถมีเวลาอย่างเพียงพอที่จะทำความเข้าใจหรือทำให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการฝึกฝนทักษะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยผ่านวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่เป็นวิธีการเรียนที่เตรียมผู้เรียนให้มีความรู้ในวิธีนี้เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาตลอดชีวิตได้

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบปัญหาและข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียน การสอนและการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

1. ครูผู้สอนควรจะให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองให้กับ นักเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจในวิธีการเรียนการสอนตามรูปแบบนี้และจะสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนการเรียน การสอนได้อย่างถูกต้องและไม่ติดขัด
2. ครูผู้สอนควรมีสื่อวัสดุอุปกรณ์การสอนที่พร้อมในการจัดการเรียนการสอนแต่ละครั้ง เพื่อความราบรื่นในการเรียนการสอน
3. ครูผู้สอนควรจัดเวลาซ่อมเสริมให้ผู้เรียน เนื่องจากว่า ผู้เรียนบางคนไม่ปฏิบัติตามสัญญา การเรียนที่กำหนดไว้ ดังนั้นการซ่อมเสริมจะเป็นการช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนปฏิบัติตามสัญญาการเรียน ที่กำหนดขึ้นได้
4. ครูผู้สอนควรมีเวลาให้ผู้เรียนสามารถขอคำปรึกษาได้หากมีปัญหานอกเหนือจากเวลาเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิธีการสอนโดยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในวิชาอื่นและระดับชั้นอื่น
2. ควรเปรียบเทียบวิธีการสอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับวิธีการสอนอื่น
3. ควรเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองก่อนและหลังได้รับการเรียนการสอน ด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง